

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995, vuodelta 1995 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta ja työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että työnantajilta vuonna 1995 perittävä työttömyysvakuutusmaksu porrastettaisiin työnantajan maksamien työpalkkojen mukaan siten, että maksu olisi kaksi prosenttia palkkasumman ensimmäisen viiden miljoonan markan osalta ja tämän ylittävältä osalta 6,1 %.

Esityksessä ehdotetaan myös, että työ- tai virkasuhteessa taikka muussa palvelussuhteessa olevat henkilöt osallistuvat myös vuonna 1995 työttömyysturvan ja työeläkelisien kustantamiseen työttömyysvakuutusmaksulla, jonka suuruus olisi vuonna 1995 vuositasolla 1,87 % veron ennakkoperinnän alaisesta palkasta. Maksun arvioidusta tuotosta käytettäisiin 80 miljoonan markan ylittävältä osalta puolet

ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan valtionosuuden pienentämiseen ja puolet työeläkelisien rahoitukseen. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuun liittyen ehdotetaan työttömyyskassalakia edelleen vuonna 1995 väliaikaisesti muutettavaksi. Ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan rahoitusosuuksia muutettaisiin väliaikaisesti siten, että myös vuonna 1995 valtionosuus olisi 62,5 % ja keskuskassan rahoitusosuus 32 %.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1995 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995 ja olemaan voimassa vuoden 1995 loppuun.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ .	1	1.1. Laki työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995	6
YLEISPERUSTELUT	3	1.2. Laki vuodelta 1995 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta	6
1. Nykytila	3	1.3. Laki työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta	7
1.1. Ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan ja työeläkelisien rahoitus vuonna 1994	3	2. Voimaantulo	8
1.2. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu .	3	LAKIEHDOTUKSET	8
1.3. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu .	4	1. Laki työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995	8
2. Keskeiset ehdotukset	4	2. Laki vuodelta 1995 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta	9
3. Esityksen taloudelliset vaikutukset	5	3. Laki työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6		
1. Lakiehdotusten perustelut	6		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan ja työeläkelisien rahoitus vuonna 1994

Vuonna 1994 työnantajan työttömyysvakuutusmaksun määrä on 6,3 % työnantajan maksumasta palkkasummasta, kuitenkin siten, että maksu on 3 % palkkasumman ensimmäisen miljoonan markan osalta. Palkkasumman ensimmäiseen miljoonaan markkaan kohdistettu alennus on rahoitettu porrastamalla työnantajan kansaneläkevakuutusmaksu vuonna 1994.

Palkansaajat osallistuvat työttömyysturvan ansioon suhteutetun päivärahan rahoitukseen kassakohtaisen jäsenmaksun lisäksi (5,5 % menoista) maksamalla palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua, jonka suuruus vuonna 1994 on 1,87 prosenttia palkasta. Maksusta saatavalla tuotolla katetaan osittain ansioon suhteutetun työttömyysturvan menoja ohjaamalla maksun tuottoa alentamaan valtion osuutta ansioon suhteutetun työttömyysturvan rahoituksesta. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuun liittyen ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan rahoitusosuuksia muutettiin väliaikaisesti. Lailla työttömyyskassalain 25 § ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (1098/93) säädettiin siitä, että vuonna 1994 valtion rahoitusosuus ansioon suhteutetun työttömyysturvan päivärahamenoista on 62,5 %, työnantajien rahoitusosuus 32 % ja kassojen jäsenten rahoitusosuus 5,5 %.

Oikeus työeläkkeen työeläkelisään henkilöllä on silloin, kun hän on saanut ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa. Työttömyysajat otetaan huomioon työeläkkeissä työeläkelisinä. Näitä kuluja varten työttömyyskassalain (603/84) 29 §:ssä tarkoitettu työttömyyskassojen keskuskassa maksaa työeläkejärjestelmään maksun, mikä olisi peritty, jos henkilöt olisivat olleet työssä.

Työntekijäin eläkelain 12 a §:n (50/85) mukaan työttömyyskassojen keskuskassan tulee suorittaa vuosittain eläketurvakeskukselle vakuutusmaksu, joka peittää työttömyysajan huomioon ottamisesta työntekijäin eläkelain ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) mukaista toimintaa harjoitaville eläkelaitoksille, merimieseläkelaisilla (72/56) tarkoitettulle merimieseläkekassalle sekä kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin elä-

kelaisissa (202/64) tarkoitettulle eläkelaitokselle aiheutuvan vastuun ja muut aiheutuneet kulut. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maksun prosenttimääränä keskuskassan tukimaksuista. Maksu vahvistetaan siten, että vakuutusmaksuna arvion mukaan kertyy sama määrä, joka saataisiin, jos ansioon suhteutettujen päivärahojen perusteena olevista palkoista suoritettaisiin työntekijäin eläkelain keskimääräistä työeläkevakuutusmaksua vastaava maksu. Eläketurvakeskus tilittää varat edelleen eläkelaitoksille tietyn jakoperusteen mukaan. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta vuonna 1994 käytetään 80 miljoonan markan ylittävältä osalta puolet edellä mainitun työeläkelisän rahoitukseen.

1.2. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu

Työttömyyskassalain 33 §:n 1 momentin mukaan työnantaja, joka tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaan on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä, on velvollinen maksamaan työttömyysvakuutusmaksun, joka peritään tapaturmavakuutuslain mukaisesta vakuutuksesta, lukuun ottamatta sanotun lain 57 §:ssä tarkoitettuja vakuutuksia, maksuunpannun vakuutusmaksun lisämaksuna. Työttömyyskassalain 34 §:n mukaan valtioneuvosto vahvistaa vuosittain työttömyysvakuutusmaksun siten, että Työttömyyskassojen keskuskassa voi suoriutua seuraavana kalenterivuonna lain mukaisista velvoitteistaan. Vuonna 1994 työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta on säädetty erillisillä lailla (1099/93) edellä kuvatun maksuporrastuksen vuoksi ja sen johdosta, että työttömyyskassojen keskuskassan vuoden 1994 tilinpäätöksessä on jouduttu sallimaan jonkin verran alijäämää.

Työttömyyskassalain 33 a §:n mukaan velvollisuus työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen on soveltuvin osin valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia (627/87). Työttömyysvakuutusmaksu määrätään liikelaitoksen maksamisen ennakkoperintälain (418/59) 4 §:n tarkoittamien palkkojen määrän perusteella. Liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksun suuruuden vahvistaa valtioneuvosto erikseen. Valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksun määräksi vuo-

delle 1994 on vahvistettu 4,3 prosenttia palkkasumman ensimmäisen miljoonan markan ylittävältä osalta.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksulla katetaan työttömyysturvan ansioon suhteutetun päivärahan rahoituksen lisäksi muita menoeriä, joista keskeisin on edellä todettu työeläkejärjestelmän työeläkelisien rahoitus. Suurimmat keskuskassan menoerät muodostavat työeläkelisistä johtuvat menot (arvio vuodelle 1995 4 300 miljoonaa markkaa), lainojen kuolelutukset ja korkokulut (arvio vuodelle 1995 1 550 miljoonaa markkaa) sekä tukimaksut yhteensä työttömyyskassoille, joista suurimman menoerän muodostaa ansioon suhteutetun työttömyysturvan rahoitukseen tarvittava meno-osuus (arvio vuodelle 1995 noin 4 500 miljoonaa markkaa). Koulutus- ja erorahaston meno-osuuden on arvioitu vuonna 1995 olevan yhteensä 270 miljoonaa markkaa ja palkkaturvan yhteensä 350 miljoonaa markkaa. Yhteensä keskuskassan menojen on arvioitu olevan vuonna 1995 noin 11 000 miljoonaa markkaa. Työttömyysvakuutusmaksulla katetaan siis myös menoja, joilla ei ole vastaavuutta julkisella sektorilla. Työsuhteisten osalta liikelaitokset osallistuvat erorahan kustantamiseen koulutus- ja erorahastolle erikseen suoritettavalla summalla valtion talousarviosta.

1.3. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu

Laki vuodelta 1994 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta (1097/93) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994 ja on voimassa vuoden 1994 loppuun. Palkansaajilta perittävän työttömyysvakuutusmaksun, jonka suuruus vuodelle 1994 on 1,87 % palkasta, tuotosta käytetään vuonna 1994 lain 3 §:n mukaan 80 miljoonaa markkaa ylittävältä osalta 50 % työttömyysturvan ansioon suhteutetun päivärahan valtion rahoitusosuuden pienentämiseen ja 50 % työeläkejärjestelmän työeläkelisiin. 80 miljoonaa markkaa käytetään työttömyyskassalain 19 a §:ssä mainittuun työttömyyskassojen jäsenmaksujen tasaukseen. Jäsenmaksujen tasausta suoritetaan kuitenkin työttömyyskassalain 19 a §:n säännöksistä poiketen niille työttömyyskassoille, joiden työttömyyspäivärahamenot ovat edellisenä vuonna ylittäneet 50 % kassojen jäsentä kohti lasketut keskimääräiset päivärahamenot.

2. Keskeiset ehdotukset

Työttömyysturvan ansioon suhteutetun päivärahan ja työeläkelisien rahoitus vuonna 1995 ehdotetaan järjestettäväksi pääpiirteissään samojen periaatteiden mukaan kuin vuonna 1994. Erikseen annettavassa hallituksen esityksessä ehdotetun yrittäjien ansioon suhteutetun työttömyysturvan järjestämisestä aiheutuu kuitenkin muutoksia yrityksen osaomistajilta perittävien maksujen osalta.

Muun muassa välillisten työvoimakustannusten hillitsemiseksi työnantajan työttömyysvakuutusmaksun määrää alennetaan keskimäärin yhdellä prosenttiyksiköllä vuodelle 1995 samalla kun maksuporrastusta muutetaan pientä ja keskisuurta yrityssektoria suosivaksi. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksulla ja siitä saatavalla lisärahoituksella pyritään myös osittain hillitsemään muun muassa työllistävien yritysten välillisten työvoimakustannusten nousua sekä kompensoimaan työttömyydestä johtuvia menoja valtiontaloudelle.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu olisi ehdotuksen mukaan porrastettu työnantajan maksamien työpalkkojen mukaan siten, että maksu olisi 2 % palkkasumman ensimmäisen viiden miljoonan markan osalta ja tämän rajan ylittävältä osalta 6,1 %. Palkkasummassa otetaisiin porrastuksessa huomioon ne työnantajan maksamat palkat, joihin ei sisältyisi yrityksen osaomistajille maksettuja palkkoja. Työttömyyskassojen keskuskassalle porrastuksesta johtuvaa rahoitusvajetta kattamaan ja vastaavan rahoituksen järjestämiseksi työnantajan kansaneläkevakuutusmaksu porrastetaan kuten vuonna 1994.

Esitykseen liittyy erikseen annettu hallituksen esitys yrittäjien työttömyyspäivärahaoikeuden järjestämisestä. Työttömyysturvalainsäädännössä yrittäjiksi määritellyt yritysten osaomistajat, joilla esityksen mukaan olisi oikeus vapaaehtoisesti vakuuttaa itsensä yrittäjien työttömyyskassassa, vapautettaisiin vakuutusperiaatteen mukaisesti osasta työttömyysvakuutusmaksuja. Näistä yrityksen osaomistajista perittävä työttömyysvakuutusmaksu olisi ehdotuksen mukaan 2,6 % maksettujen työpalkkojen määrästä vuonna 1995. Tämä vastaisi arvioidusta keskimääräisestä työttömyysvakuutusmaksusta (4,48 %) sitä osuutta, jolla kateetaan niiden etujen rahoitus, muun muassa työeläkelisät, joihin myös edellä tarkoitettujen yrityksen osaomistajat ovat oikeutettuja.

Lisäksi ehdotetaan, että työ- tai virkasuhteessa tai muussa palvelussuhteessa olevat henkilöt, joita koskee työnantajan järjestämä pakkolainen tai valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/90) nojalla määräytyvä tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu tapaturmasuoja, osallistuisivat vuonna 1995 kuten vuonna 1994 työttömyysturvan ja työeläkelisien kustantamiseen palkansaajan työttömyysvakuutusmaksulla, jonka suuruus olisi 1,87 % henkilön ennakkoperintälain (418/59) 4 §:n tarkoittamasta palkasta, tuloverolain (1535/92) 77 §:n mukaisesta palkkatulosta ja rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) 4 §:n tarkoittamasta palkasta. Jos kysymyksessä on edellä tarkoitettu yrityksen osaomistaja, palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suuruus olisi ehdotetun perusteella 0,95 % edellä mainituista palkkatuloista eli se osuus maksuista, jolla katetaan työeläkelisien rahoitusta.

Valtion eläkelakiin (280/66) lisättiin vuoden 1994 alusta lukien työeläkelisiä koskevat säännökset. Valtion palveluksessa olevan henkilöstön osalta työeläkelisistä aiheutuvat kulut ovat valtion vastuulla. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valtion maksamista palkoista pidätetyn maksun tuotosta käytettäisiin vuonna 1995 50 % työttömyyskassalain 25 §:n 1 momentin mukaiseen valtionosuuden vähentämiseen ja 50 % valtion eläkelain 10 a §:ssä tarkoitettua työeläkelisän rahoitukseen.

Työnantajien välillisten työvoimakustannusten hillitsemiseksi ja niiden nousun estämiseksi sekä edellä ehdotettuihin järjestelyihin liittyen ehdotetaan työttömyyskassalaissa säädetyjä rahoitusosuuksia väliaikaisesti vuonna 1995 muutettavaksi siten, että valtionosuus päivärahamenoista olisi 62,5 % ja keskuskassan osuus 32 %. Eri rahoittajien rahoitusosuudet olisivat ehdotetun mukaan näin ollen samanlaiset kuin vuonna 1994.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Palkansaajan 1,87 %:n työttömyysvakuutusmaksulla vuonna 1994 arvioidaan kerättävän noin 3,8 miljardia markkaa. Tuotosta 80 miljoonaa markkaa käytettäisiin työttömyyskassalain 19 a §:ssä tarkoitettuun työttömyyskassojen jäsenmaksujen tasaukseen.

Valtion osuus ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan menoista alenisi ilman työttömyyskassalain väliaikaisia rahoitusosuuksien muutoksia noin 1,9 miljardilla markalla vuonna 1995. Työnantajien osuus työeläkkeiden työttömyyslisien rahoituksesta alenisi noin 1,7 miljardilla markalla vuonna 1995. Valtion eläkelain mukaisesti työeläkelisiin ohjattava palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotto olisi noin 210 miljoonaa markkaa. Työnantajien työttömyysvakuutusmaksulla katettavat Työttömyyskassojen keskuskassan menot alenisivat ehdotuksen johdosta noin 1,7 miljardia markkaa vuonna 1995 verrattuna pysyvään lainsäädäntöön. Vuoteen 1994 verrattuna tämä olisi noin 160 miljoonaa markkaa vähemmän, koska ehdotuksen mukaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuottoa valtiosektorin palkkasummasta ei tilitettäisi Työttömyyskassojen keskuskassalle ja yrityksen osaomistajilta perittäisiin alemmaa palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua. Kokonaispalkkasumman oletetaan nousevan ensi vuonna verrattuna kuluvaan vuoteen runsaat viisi prosenttia. Työntekijöiden osuus työttömyyspäivärahamenoista vuonna 1995 kassojen jäsenmaksut ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu huomioon ottaen olisi noin 19,8 %. Työntekijöiden osuus työeläkejärjestelmän työttömyyslisän menoista vuonna 1995 olisi noin 39 % työnantajien osuuden ollessa noin 61 %.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995

1 §. Pykälässä säädettäisiin työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen suuruus vuonna 1995. Erikseen annetussa hallituksen esityksessä ehdotettujen yrittäjien ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa (ansioturvaa) koskevien työttömyysturvalain ja työttömyyskassalain muutosten vuoksi työnantajan työttömyysvakuutusmaksu määriteltäisiin yrityksen osaomistajien ja muiden työntekijöiden osalta eri tavoin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin työttömyysturvalain 1 a §:n 1—2 kohdissa tarkoitetuille yrityksen osaomistajille maksetuista palkoista perittävän työttömyysvakuutusmaksun suuruudeksi 2,6 % maksettujen työpalkkojen määrästä. Maksu perittäisiin niiden henkilöiden osalta, jotka ovat säännöksen tarkoittamia osaomistajia 1.1.1995 tai, jos kysymyksessä on vuoden 1995 aikana alkava yritys, ovat osaomistajia tapaturmavakuutuksen alkaessa.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan työttömyysvakuutusmaksu porrastettavaksi maksetun palkkasumman mukaan siten, että työttömyysvakuutusmaksu työnantajan maksaman palkkasumman ensimmäisen viiden miljoonan markan osalta olisi kaksi prosenttia ja sen ylittävältä osalta 6,1 %. Palkkasummana otettaisiin porrastuksessa huomioon ne työnantajan maksamat palkat, joihin ei sisältyisi edellä 2 momentissa tarkoitettuja yrityksen osaomistajille maksettuja palkkoja.

2 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1995 alusta ja olemaan voimassa vuoden 1995 loppuun.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksu, jonka lisämaksuna vakuutuslaitokset perivät työttömyysvakuutusmaksun, laskeaan työntekijöille maksetuista palkoista. Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien vakuutusehtojen mukaan vakuutuskauden vakuutusmaksun muodostavat ennakkovakuutusmaksu ja tasoituskorvausmaksu. Ennakkovakuutusmaksu suoritetaan vakuutusmaksukausittain etukäteen vakuutuslaitoksen käytettävissä olevien viimeisten palkkatietojen tai alkavassa vakuutuksessa vakuutushakemuksessa ilmoitettujen tietojen perusteella. Vakuutuskauden

päätyttyä työnantaja antaa vakuutuslaitokselle palkkailmoituksen toteutuneista työpalkoista, jonka ilmoituksen perusteella määrätään tasoituskorvausmaksu.

Vakuutusperiaatteen toteuttaminen työttömyysvakuutuksessa siten, että yrityksen osaomistaja vapautettaisiin työttömyysvakuutusmaksusta siltä osin, kuin hänellä ei ole oikeutta vastaavaan etuuteen, edellyttää sitä, että perinnästä huolehtivilla vakuutuslaitoksilla on tiedot yrityksen osaomistajista sekä näille maksetuista palkoista. Tällaista rekisteriä vakuutuslaitoksilla ei ole käytettävissään eikä sen aikaan saaminen ennen lain voimaan tuloa myöskään ole mahdollista. Tämän johdosta ehdotetaan, että työttömyysvakuutusmaksujen perintä vuonna 1995 tapahtuisi siten, että ennakkovakuutusmaksu, joka peritään enintään neljässä erässä, voitaisiin periä työnantajan maksaman koko palkkasumman perusteella 1 §:n 3 momentin mukaisesti. Lopulliset vakuutusmaksut määrättäisiin 1 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti eli lopullisessa vakuutusmaksussa, sen jälkeen kun vakuutuslaitoksilla on käytettävissään tiedot yritysten osaomistajista, otettaisiin huomioon yrityksen osaomistajien maksun vaikutus.

1.2. Laki vuodelta 1995 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta

1 §. Pykälässä säädetään työ- tai virkasuhteessa tai muussa palvelussuhteessa olevien henkilöiden osallistumisesta työttömyysturvan ansioon suhteutetun päivärahan sekä työeläkejärjestelmän ja valtion eläkejärjestelmän työttömyyslisien kustantamiseen vuonna 1995. Laki koski henkilöitä, joille työnantaja on järjestänyt tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettua pakollisen tapaturmasuojan tai joita koskee valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain nojalla määräytyvä tapaturmasuoja. Maksua ei siten pidätettäisi tilanteissa, joissa työnantaja on tapaturmavakuutuslain 10 §:n mukaisesti vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ei myöskään pidätettäisi kommandiittiyhtiön ja avoimen yhtiön vastuunalaiselta yhtiömieheltä eikä myöskään perhehoitolaissa (312/92) tarkoitetuilta perhehoitajilta, joita tapaturmavakuutuslain 3 a §:n nojalla koskee lakisääteinen tapaturmasuoja.

2 §. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suuruus on 1,87 % henkilön ennakkopereintälain 4 §:n tarkoittamasta palkasta, tuloverolain 77 §:n mukaisesta palkkatulosta ja rajoitetusti verovelvollisen tulon ja ja varallisuuden verottamisesta annetun lain 4 §:n tarkoittamasta palkasta. Työttömyysturvalakiin ehdotetun 1 a §:n 1 momentin 1—2 kohdissa tarkoitetuilta työntekijöiltä (yrityksen osaomistajat) pidettäisiin kuitenkin vakuutusperiaatteen mukaisesti vain se osuus maksusta, jolla katetaan työeläkelisien rahoitusta. Maksun suuruus olisi siten näiden henkilöiden osalta 0,95 % edellä mainituista palkkatuloista vuonna 1995.

3 §. Pykälän mukaan työnantaja pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun palkanmaksun yhteydessä palveluksessaan olevan henkilön edellä mainituista tuloista. Lähtökohdana on, että maksu pidettäisiin jokaisen palkanmaksun yhteydessä. Tapaturmavakuutuslain 29 §:ssä tarkoitettut vakuutuslaitokset perivät työnantajalta palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut samassa yhteydessä ja samoin oikeuksin kuin työttömyyskassalain 33 ja 33 a §:n mukaiset työttömyysvakuutusmaksut. Koska valtion palveluksessa olevista henkilöistä ei peritä työnantajan työttömyysvakuutusmaksua, valtiokonttori huolehtisi palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun perinnästä työnantajilta näissä tilanteissa. Sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamissa määräyksissä todettaisiin, mikä on perittävä vähimmäismäärä.

4 §. Ehdotuksen mukaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta käytetään vuonna 1995 80 miljoonaa markkaa ylittävältä osalta 50 % ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan työttömyyskassalain 25 §:n 1 momentin mukaisen valtionosuuden vähentämiseen ja 50 % työeläkelisien rahoitukseen siten, että valtion maksamista palkoista perityistä maksuista puolet ohjataan valtion eläkelain 10 a §:ssä tarkoitettun työeläkelisän rahoitukseen.

Työttömyyskassalain 19 a §:n mukaan eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituksen tasoitamiseksi valtio voi suorittaa jäsenmaksun tausta valtion tulo- ja menoarviossa sanottuun tarkoitukseen osoitettujen määrärahojen puitteissa niille työttömyyskassoille, joiden työttömyyspäivärahamenot ovat edellisenä vuonna ylittäneet 75 %:lla lasketut keskimääräiset päivärahamenot. Ehdotuksen mukaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta käytettäisiin vuonna 1995 80 miljoonaa markkaa

edellä mainittuun jäsenmaksujen tasaukseen, kuitenkin siten, että jäsenmaksujen tasaus suoritettaisiin niille työttömyyskassoille, joiden päivärahamenot ovat ylittäneet 50 %:lla keskimääräiset päivärahamenot. Tarkemmat määräykset työttömyysvakuutusmaksujen tuoton käyttämisestä jäsenmaksujen tasaukseen antaisi sosiaali- ja terveysministeriö.

5 §. Pykälän mukaan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut tilitetään työttömyyskassalain 29 §:ssä tarkoitettulle työttömyyskassojen keskuskassalle, kuitenkin siten, että valtiokonttori tilittäisi keskuskassalle vain puolet perimistään maksuista ja toisen puolen maksuista valtion eläkerahastolle. Sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamissa määräyksissä säänneltäisiin tilittämistapa sekä vakuutuslaitosten että valtiokonttorin osalta. Sosiaali- ja terveysministeriöllä olisi ehdotuksen mukaan oikeus velottaa työttömyyskassojen keskuskassan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuja varten avaamaa tiliä välittäessään palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut työttömyyskassoille työttömyyskassalain 25 §:n 1 momentin mukaisen valtionosuuden yhteydessä samalla valtionosuutta vastaavasti vähentäen.

6 §. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi ehdotuksen mukaan verotuksessa vähennyskelpoinen.

7 §. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksujen perimisestä ja tilittämisestä tapaturmavakuutusjärjestelmälle ja valtiokonttorille aiheutuneet kustannukset korvattaisiin palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön tämän lain nojalla antamissa määräyksissä määrätään.

8 §. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksusta voi työttömyyskassalain 36 §:n mukaan valittaa tapaturmalautakuntaan. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua koskevan muutoksenhaun osalta noudatettaisiin soveltuvin osin, mitä työttömyysvakuutusmaksusta on työttömyyskassalaissa säädetty.

9 §. Tarkemmat määräykset lain soveltamisesta antaisi sosiaali- ja terveysministeriö.

10 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1995 alusta ja olemaan voimassa vuoden 1995 loppuun. Lakia sovellettaisiin palkkaan, joka on maksettu lain voimassa ollessa.

1.3. Laki työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

25 §. Palkansaajan työttömyysvakuutusmak-

sun tuotto vähentää valtionosuutta ansioon suhteutetun työttömyyspäivärahan menoista arviolta 1,9 miljardia markkaa. Tähän liittyen ehdotetaan valtionosuutta väliaikaisesti nostettavaksi edelleen vuonna 1995 62,5 %:iin kassan maksamista päivärahoista.

30 §. Työttömyyskassojen keskuskassan osuus työttömyyskassojen maksamista päivärahoista ehdotetaan edelleen alennettavaksi väliaikaisesti 32 %:iin vuonna 1995.

2. Voimaantulo

Laki työttömyysvakuutusmaksusta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta

1995 ja olemaan voimassa vuoden 1995 loppuun. Laki vuodelta 1995 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995 ja olemaan voimassa vuoden 1995 loppuun. Lakia on tarkoitus soveltaa palkkaan, joka on maksettu 1 päivänä tammikuuta 1995 tai sen jälkeen lain voimassa ollessa. Laki työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995 ja olemaan voimassa vuoden 1995 loppuun.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työttömyysvakuutusmaksusta vuonna 1995

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Työttömyysvakuutusmaksu määrätään sen työpalkkojen määrän perusteella, jonka mukaan työnantajan tapaturmavakuutusmaksu määräytyy.

Työttömyyskassalain (603/84) 33 a §:n 4 momentissa tarkoitettu työttömyysvakuutusmaksu on 2,6 prosenttia työttömyysturvalain (602/84) 1 a §:n 1—2 kohdissa tarkoitetuille yrityksen osaomistajille maksettujen työpalkkojen määrästä vuonna 1995.

Työttömyyskassalain 33 §:ssä tarkoitettu työttömyysvakuutusmaksu on 6,1 prosenttia työnantajan maksamien muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen työpalkkojen määrästä vuonna 1995, kuitenkin siten, että työttömyysvakuutusmaksu on kaksi prosenttia sanotun

palkkasumman ensimmäisen viiden miljoonan markan osalta.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1995 ja on voimassa vuoden 1995 loppuun.

Tätä lakia sovelletaan vuodelta 1995 suoritettaviin työttömyysvakuutusmaksuihin siten, että lopullinen vakuutusmaksu määrätään 1 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien tapaturmavakuutuksen yleisten vakuutusehtojen kohdan 4.12 tarkoittama ennakkovakuutusmaksu voidaan kuitenkin periä 1 §:n 3 momentin mukaisesti työnantajan koko palkkasumman perusteella.

2.

Laki**vuodelta 1995 perittävästä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, työ- tai virkasuhteessa tai muussa palvelussuhteessa olevat henkilöt, joita koskee työnantajan järjestämä pakollinen tai valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/90) nojalla määräytyvä tapaturmavakuutuslaina (608/48) tarkoitettu tapaturmasuoja, osallistuvat vuonna 1995 työttömyysturvan ja työeläkelisien kustantamiseen palkansaajan työttömyysvakuutusmaksulla. Maksua ei kuitenkaan peritä kommandiittiyhtiön tai avoimen yhtiön vastuunalaiselta yhtiömieheltä eikä perhehoitolaissa (312/92) tarkoitettulta perhehoitajalta.

2 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suuruus on 1,87 prosenttia henkilön ennakointilain (418/59) 4 §:n tarkoittamasta palkasta, tuloverolain (1535/92) 77 §:n mukaisesta palkkatulosta ja rajoitetusti verovelvollisen tulo ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/78) 4 §:n tarkoittamasta palkasta. Jos kysymyksessä on työttömyysturvalain (602/84) 1 a §:n 1—2 kohdissa tarkoitettu työntekijä (yrityksen osaomistaja), palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suuruus on 0,95 prosenttia edellä mainituista palkkatuloista.

3 §

Työnantaja pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun palkanmaksun yhteydessä. Tapaturmavakuutuslain 29 §:ssä tarkoitettujen vakuutuslaitokset perivät työnantajalta palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut samassa yhteydessä ja samoin oikeuksin kuin työttömyyskassalain (603/84) 33 ja 33 a §:n mukaiset työttömyysvakuutusmaksut. Valtion palveluksessa olevan henkilöstön maksut perii valtiokonttori noudattaen soveltuvin osin, mitä edellä vakuutuslaitoksista säädetään.

4 §

Muusta kuin valtion maksamista palkoista pidätetyn palkansaajan työttömyysvakuutus-

maksun tuotosta käytetään vuonna 1995 80 miljoonaa markkaa ylittävältä osalta 50 prosenttia työttömyyskassalain 25 §:n 1 momentin mukaiseen valtionosuuden vähentämiseen ja 50 prosenttia työntekijäin eläkelain 12 a §:n (50/85) mukaisen vakuutusmaksun rahoitukseen. Valtion maksamista palkoista pidätetyn maksun tuotosta käytetään vuonna 1995 50 prosenttia työttömyyskassalain 25 §:n 1 momentin mukaisen valtionosuuden vähentämiseen ja 50 prosenttia valtion eläkelain (280/66) 10 a §:ssä tarkoitettujen työeläkeläisten rahoitukseen.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta käytetään vuonna 1995 80 miljoonaa markkaa työttömyyskassalain 19 a §:ssä mainittuun jäsenmaksujen tasaukseen. Jäsenmaksujen tasausta suoritetaan kuitenkin työttömyyskassalain 19 a §:n säännöksestä poiketen niille työttömyyskassoille, joiden työttömyyspäivärahamenot ovat edellisenä vuonna ylittäneet 50 prosentilla kassojen jäsentä kohti lasketut keskimääräiset päivärahamenot.

5 §

Vakuutuslaitokset tilittävät työnantajilta perityt palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut kokonaisuudessaan ja valtiokonttori tilittää puolet perimistään työttömyysvakuutusmaksuista työttömyyskassalain 29 §:ssä tarkoitettulle työttömyyskassojen keskusmaksulle. Valtiokonttori tilittää puolet perimistään palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista valtion eläkerahastoon. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on oikeus velottaa työttömyyskassojen keskusmaksun tiliä välittäessään palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut työttömyyskassoille työttömyyskassalain 25 §:n 1 momentin mukaisen valtionosuuden yhteydessä samalla valtionosuutta vastaavasti vähentäen.

6 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on verotuksessa vähennyskelpoinen siten kuin tuloverolaisissa säädetään.

7 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksujen perimisestä ja tilittämisestä tapaturmavakuutusjärjestelmälle ja valtiokonttorille aiheutuneet kustannukset korvataan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta.

8 §

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua koskevan muutoksenhaun osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä työttömyysvakuutusmaksusta on työttömyyskassalaissa säädetty.

9 §

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta antaa sosiaali- ja terveysministeriö.

10 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1995 ja on voimassa vuoden 1995 loppuun.

Tätä lakia sovelletaan palkkaan, joka on maksettu lain voimassa ollessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**työttömyyskassalain 25 ja 30 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyyskassalain (603/84) 25 §:n 1 momentti ja 30 §:n 1 momentti, sellaisena kuin ne ovat päivänä kuuta 199
annetussa laissa (/), seuraavasti:

25 §

Valtionosuus päivärahoista ja ansiotuen ansio-osista

Valtionosuus on 62,5 prosenttia sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymistä palkansaajakassan ja yrittäjäkassan työttömyysturvalain 16 §:n nojalla maksamista päivärahoista.

la on oikeus saada täyttä valtionosuutta, 32 prosenttia työttömyyskassan työttömyysturvalain 16 §:n nojalla maksamista ja palkansaajakassa työttömyysturvalain 16 a §:n nojalla maksamista työttömyyspäivärahoista. Tukimaksua ei kuitenkaan suoriteta sellaisista päivärahoista, joiden osalta työttömyyskassalla ei ole oikeutta valtionosuuteen. Valtionosuuden ollessa 24 §:n mukaisesti alennettu, alennetaan tukimaksua samassa suhteessa.

30 §

Keskuskassan osuus päivärahoista ja ansiotuen ansio-osista

Keskuskassa maksaa työttömyyskassalle, jol-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1995 ja on voimassa vuoden 1995 loppuun.

Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*